

Pamięć o uczestnikach strajku w Nowej Hucie

Poniedziałek, 19 maja 2008

W 20. rocznicę strajku w Nowej Hucie Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Lech Kaczyński nadał pośmiertnie, za wybitne zasługi dla niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej, za kształtowanie postaw patriotycznych i pracę duszpasterską, Krzyż Komandorski z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski kapelanowi Strajku, niezłomnemu Księdzu Kazimierzowi Jancarzowi.

Prezydent RP skierował także list do uczestników i organizatorów krakowskich uroczystości.

Przekazujemy treść listu:

„Serdecznie pozdrawiam organizatorów i uczestników uroczystych obchodów 20. rocznicy strajku w ówczesnym Kombinacie Metalurgicznym Huta im. Lenina w Nowej Hucie. Jest to przywołanie jednego z bardzo ważnych momentów polskich zmagania z komunizmem.

Fala strajków i akcji protestacyjnych, jaka wezbrała wiosną 1988 roku, ogarnęła dwadzieścia zakładów pracy oraz wyższe uczelnie w różnych miejscach Polski. Choć wówczas nie było to oczywiste, ten społeczny sprzeciw był sygnałem rodzących się przemian i widomym znakiem tego, że wielki ruch społeczny „Solidarność” nadal istnieje, że nie został rozbity i zniszczony.

Strajk w Nowej Hucie wybuchł 26 kwietnia 1988 roku, początkowo bez postulatów o charakterze politycznym, ale już wkrótce jego zakres rozszerzył się o żądanie przywrócenia do pracy represjonowanych działaczy związkowych. W strajkującym kombinacie pojawiło się słowo - symbol: „Solidarność”. Odmocnieniem podczas tego protestu odegrał ksiądz Kazimierz Jancarz - założyciel i kapelan Duszpasterstwa Ludzi Pracy z Mistrzejowic, a także ksiądz Tadeusz Isakowicz - Zaleski, którzy nieśli duchowe umocnienie strajkującym hutnikom. Na wielki szacunek zasługuje poświęcenie wszystkich, którzy przyjęli na siebie odpowiedzialność za przebieg protestu i w tamtych trudnych dniach złożyli świadectwo patriotyzmu, dojrzałości obywatelskiej i ludzkiej solidarności. Bardzo ważne było także to, że w strajk zaangażowanych było wielu młodych ludzi, którzy nie mieli w swym dorosłym życiu doświadczenia Sierpnia 1980 roku i wielkiej epopei „Solidarności”, a jednak czuli się depozytariuszami tej wielkiej wolnościowej idei.

Wkrótce do strajkującej Nowej Huty dołączyły inne zakłady pracy, w tym Stocznia Gdańska. W tamtych dniach postawa hutników pomagała przetrwać przygnębienie i przywracała nadzieję, stała się mocnym głosem wołającym o wolność, o prawa człowieka, o powrót NSZZ „Solidarność”. Protesty pokazały determinację strajkujących przeciwko próbie złamania ducha i stłumienia energii społecznej, jaką uwolnił gdański Sierpień.

W rocznicę strajku w Nowej Hucie pragnę złożyć wyrazy głębokiego szacunku wszystkim, którzy tutaj, dwadzieścia lat temu, swoją odwagą i stanowczością torowali drogę do dzisiejszej wolnej Polski. Dziękuję wszystkim, którzy przyczynili się do zorganizowania tej uroczystości i upamiętnienia tamtych dramatycznych wydarzeń. To lekcja historii, której nie wolno zapomnieć. Wszystkim uczestnikom obchodów rocznicy kwietniowego strajku hutników przesyłam serdeczne pozdrowienia i życzę, aby pozostali wierni wartościom, którymi kierowali się strajkujący przed dwudziestoma laty, aby prawda i poszanowanie dla godności każdego człowieka były kierunkowskazem dla naszych postaw i działań."

***

Ksiądz Kazimierz Jancarz – święcenia kapłańskie przyjął w 1972 r. z rąk Ks. Kard. Karola Wojtyły. Był wikariuszem w parafiach w Pisarzowicach, Andrychowie, Oświęcimiu i Niepołomicach, w 1978 r. został przeniesiony do parafii p.w. św. Maksymiliana Marii Kolbego. Od 1980 r. całkowicie zaangażował się w sprawy robotnicze, podczas stanu wojennego prowadził słynne Msze św. „czwartkowe” Za Ojczyznę, które przyczyniły się do narodzin nowej struktury duszpasterskiej zwanej Duszpasterstwem Ludzi Pracy. W 1983 r. razem z Janem Franczykiem z Chrześcijańskiej Wspólnoty Ludzi Pracy powołał do Życia Chrześcijański Uniwersytet Robotniczy im. Ks. Kard. Stefana Wyszyńskiego. Prowadził wszechstronną działalność w bezwzględny sposób atakowaną przez Służby Bezpieczeństwa, organizował razem z Ks. Jerzym Popiełuszką pielgrzymki ludzi pracy na Jasną Górę, wystawy i koncerty twórców niezależnych (np. Jacka Fedorowicza, Stanisława Markowskiego, Andrzeja Wajdy), zajmował się pomocą osobom internowanym, bezrobotnym, represjonowanym oraz niepełnosprawnym, przy współpracy z Maciejem Szumowskim tworzył Niezależną Telewizję Mistrzejowicką dokumentującą wydarzenia z okresu zmagania „Solidarności” z ówczesną władzą. Ważnym wydarzeniem w życiu Ks. Kazimierza Jancarza był strajk, który wybuchł w kwietniu 1988 r. w kombinacie nowohuckim. 1 maja używając fortelu z karetką pogotowia, przedostał się on do strajkujących i odprawił w hali fabrycznej uroczystą Mszę św. Strajk został brutalnie stłumiony przez oddziały ZOMO w nocy z 4 na 5 maja. W obronie osób represjonowanych i pozbawionych pracy Ks. Jancarz powołał instytucję charytatywną – „Wikariat Solidarności”. Działalność ta polegała na organizowaniu zbiórek pieniężnych i na udzielaniu pomocy materialnej pokrzywdzonym robotnikom nowohuckim. Na uwagę zasługuje także zorganizowanie przez Ks. Kazimierza Jancarza w parafii w Mistrzejowicach w sierpniu 1988 r. Międzynarodowej Konferencji Praw Człowieka, w której wzięło udział ponad 1000 osób, w tym 400 przedstawicieli z całego świata. Jej hasłem były słowa: „Prawa człowieka nie znają granic. Walka o nie jest sprawą nas wszystkich.” Ks. Kazimierz Jancarz zmarł nagle 25 marca 1993 r.